

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції**

19 грудня 2024 року

Конференцію присвячено пам'яті Леоніда Яковича Новаковського,
академіка НААН України, доктора економічних наук, професора,
Почесного землевпорядника України, Заслуженого діяча науки і техніки України

Київ 2025

УДК 332.36

Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 грудня 2024 р.). Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 103 с.

Видання містить матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Формування сталого землекористування: проблеми та перспективи». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем формування сталого землекористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У тезах доповідей учасників представлено технічні, організаційні, економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення формування сталого землекористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері землеустрою, геодезії, картографії, містобудування, геоінформаційних технологій та ін.

The publication contains materials of the V International scientific-practical conference "Formation of sustainable land use: problems and prospects". The theme of the conference reflects the complexity, interdisciplinarity and multi-vector nature of the problems of sustainable land use formation and innovative approaches to their solution. The participants' reports present the technical, organizational, economic, environmental and social principles of ensuring the formation of sustainable land use.

The materials of the collection will be useful for specialists in the field of land management, geodesy, cartography, urban planning, geographic information technologies, etc.

Матеріали подано в авторській редакції

Materials are submitted in the author's edition

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту землекористування Національної академії аграрних наук України
(протокол № 2-2 від 24 лютого 2025 р.)

ISBN 978-617-8571-19-1

© Інститут землекористування НААН України, 2025
The Institute of Land Management of National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 2025

Першко Я.А.

здобувач

Хом'як І.В.

к.б.н.

Житомирський державний університет Імені Івана Франка
Житомир, Україна

ЕКОЛОГО-ЦЕНОТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОЇ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ «ГОРОДЕЦЬКЕ ГОРОДИЩЕ»

Наш світ — це ієрархія взаємопов'язаних систем, які постійно змінюються. Тому спроби вирішити екологічні проблеми, ізолюючи окремі фактори, зазвичай не дають бажаних результатів. Природа — це не статична картина, а динамічна система, де все взаємодіє. Досвід минулого показує, що природні системи, незалежно від їхніх розмірів, поводяться непередбачувано і підкоряються законам хаосу. З цієї точки зору, наука про охорону природи повинна розглядати екосистеми як системи, що постійно розвиваються і змінюються під впливом багатьох факторів. При цьому не можна ігнорувати жодного фактору, навіть якщо він не є очевидним чи популярним.

Кожне втручання людини в природні процеси призводить до ланцюгової реакції змін, що охоплюють всю біосферу. Ці зміни можуть посилюватися, послаблюватися або набувати нових форм. Крім того, важливо враховувати опосередковані наслідки людської діяльності, які часто мають більш серйозні наслідки для природи, ніж безпосередні. Наприклад, стан підземних вод, які живлять річки, є одним з ключових факторів, що впливають на стан екосистем. В такому випадку підземні води стають основним живленням річок, саме тому, проблема води є актуальною задачею [4].

Проектована пам'ятка природи місцевого значення «Городецьке городище» розташована у мальовничому куточку Житомирської області, на території Словечанської сільської об'єднаної територіальної громади, неподалік села Городець за координатами 51.371381 північної широти 28.263831 східної довготи [5]. Вода дуже високої якості. Ця унікальна природна ділянка займає площу близько 63 га і розміщується в верхній частині лівої притоки річки Словечна, що надає їй особливої природної краси та багатства.

Городище, яке дало назву пам'ятці, є свідченням багатого історичного минулого цього регіону та додає особливого шарму цій природній перлині. Завдяки своєму географічному положенню та природним умовам, «Городецьке городище» є цінним об'єктом для наукових досліджень, екологічного туризму та збереження біорізноманіття [2].

Оселища пам'ятки природи належать до трьох типів: лісова, лучна та прибережна. Тут було описано рослинні угруповання, які належать до 10 класів, 13 порядків, 17 союзів та 22 асоціації [1].

Серед раритетних видів слід відзначити популяцію *Platanthera bifolia* *Dactylorhiza fuchsii*, *Allium ursinum* (ЧКУ) та регіонально рідкісного виду *Polystichum braunii*. Серед рідкісних птахів спостерігається *Dryocopus martius* L. (Бернська конвенція та Директива ЄС про захист диких птахів).

Центральним елементом природоохоронного об'єкту є криниця на одному із природних джерел. Вона має соціально-економічне значення як рекреаційний і сакральний об'єкт. Із ним пов'язано багато місцевих легенд та повір'їв, а також релігійних ритуалів [3].

Список використаних джерел

1. Козин М.С., Хом'як І.В. Синтаксономічна та екозоологічна характеристика природного джерела «Кам'яний брід». *Сталий розвиток країни в рамках Європейської інтеграції: тези Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Житомир: ЖДТУ, 2021. С. 104.

2. Лаврик О.Д., Весельська Е.В., Хом'як І.В. Перспективи збереження ландшафтного біорізноманіття Словечансько-Овруцького кряжу шляхом створення національного природного парку. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку: Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції*. Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2022. С. 16-18.

3. Хом'як І. В., Василенко О. М., Кутковець В. А. Рекреаційний та природоохоронний потенціал природних джерел Словечансько-Овруцького кряжу. *Туризм. Географія. Екологія: інновації, освіта, бізнес*. Житомир : Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, 2024. С. 105-108.

4. Хом'як І.В., Козин М.С., Коцюба І.Ю., Василенко О.М., Власенко Р.П. Обґрунтування необхідності охорони витоків малих річок на прикладі Словечансько-Овруцького кряжу. *Екологічні науки*. 2022. № 1 (40). С 28-32.

5. Хом'як І.В., Коцюба І.Ю., Козин М.С., Василенко О.М., Гарбар Д.А. Перспективи дистанційного дослідження запасів підземних вод Словечансько-Овруцького кряжу. *Екологічні науки*. 2023. № 2(47). С. 217-221.

Ecological and cenotic characteristics of the designed natural monument "Gorodetske hillfort"

Abstract The designed natural monument of local importance "Gorodetske hillfort" is located in a picturesque corner of Zhytomyr region near the village of Gorodets. The settlements belong to 10 classes, 13 orders, 17 unions and 22 associations. The spring has socio-economic significance as a recreational and sacred object. Many local legends and beliefs, as well as religious rituals, are associated with it.